

Fer-se escoltar no sempre és fàcil

Vinga comèdia!

En una ocasió, Carles Riba li va dir a Francesc Cambó que tenia el propòsit d'escriure una tragèdia, a l'estil grec, naturalment, no al de Racine. Cambó se'l va mirar, sorneguer, i li va dir: "Home, Riba, si la gran tragèdia del nostre temps són els clients que no paguen..." Riba se'n va anar capcot, i no la va escriure; això sí, va traduir-ne moltes.

La facècia té un corresponent en unes paraules contingudes a l'epistolari de Flaubert, que va dir, en vista de l'estat de la societat francesa durant el Segon Imperi: "El que necessitem ara no és un Sòfocles, sinó un nou Aristòfanes". És així, la cosa: la tragèdia és un gènere que demana una certa estabilitat en tots els ordres de la societat, un cert endreçament de la vida pública, sense corrupció, ni robatoris, ni més assassinats que els imprescindibles. A Grècia s'hi recreaven els mites fundacionals del país (ni nació, ni pàtria), per a educació de la ciutadania i bona marxa de la vida pública. Així ho pensava encara Goethe, que va tirar cap a la tragèdia i no cap a la comèdia, i així ho van pensar molts dels seus imitadors, com Grillparzer, un escriptor austríac malaurat que va escriure tragèdies medievalitzants quan hauria d'haver portat a escena, en plena època de la mediocritat Biedermeier, comèdies d'aquelles que fan reventar de tant riure. Perquè, a la vista d'aquella societat vienesa, era el millor que es podia fer.

Penso el mateix pel que fa al món dels nostres dies: de tragèdies ja n'hi ha moltes, i més que n'hi haurà, però de moment, l'escenari global sembla que estigui a punt perquè es faci una comèdia de gran calibre, com aquelles que ens van servir Pitarra o Sagarra, i Boadella en el seu millor temps català. Millor riure que plorar, tal com van les coses.

Per això hem agraït que Cristian Carandell, que va estudiar clàssiques, hagi vessat a un català admirable, de vegades tan vulgar com ho exigeix l'original grec, una comèdia poc llegida del ja esmentat Aristòfanes per a l'editorial Adesiara: *Els acarnesos* (és a dir, els habitants de l'Acàrnia, *demos* de l'Àtica), en què un camperol inculte, però espavilat, Diceòpolis, acorda una pau entre Atenes i Esparta per uns mitjans molt diferents de les guerres i les treves que van sostenir les dues ciutats durant la guerra del Peloponès. L'home desemmascara la hipocresia i la roïnesa dels polítics d'una i altra banda, que, com passa als Estats Units, feien la guerra, entre altres raons, per enriquir-se. Aristòfanes només va escriure comèdies: com ja s'ha dit, li va semblar que era el millor gènere per posar en evidència les mentides i les simpleries que s'escampaven públicament. ♦♦

WIKIPEDIA

MARY BEARD

PAUL AUSTER

VINCENT WEST / REUTERS

MARIA GUASCH

CRISTINA CALDERER

La catedràtica Mary Beard ens empeny a pensar en les esquerdes i les fractures que hi ha sota el discurs masculí dominant

L'acudit de la senyoreta Triggs no fa gens de gràcia

Les veus de les dones no se solen sentir en públic. O no parlen o no se les escolta. Passa encara avui allò que retratava un acudit publicat fa temps en un setmanari britànic d'humor i sàtira. El moderador d'una trobada diu: "És un suggeriment excel·lent, senyoreta Triggs. Potser algun dels homes presents el voldria fer".

Molt em temo que totes –incloses les que vam créixer convençudes que la de la igualtat era una lluita superada– ens hem sentit més d'un cop senyoreta Triggs, ja sigui en una reunió de feina o de veïns de l'escala. La professora Mary Beard ho veu així: "Si hi ha una cosa que sabem que uneix les dones de tots els entorns, de tots els colors polítics, en tota mena de sectors i professions, és la típica experiència de la intervenció fracassada; estàs en una reunió, fas una aportació, hi ha un breu silenci i després d'uns quants segons incòmodes un home o altre reprèn el fil just allà on ho havia deixat: «El que deia és que...». És ben bé com si no haguessis obert la boca".

És ben bé que el debat públic continua sent testosterònic. Les poques dones que aconsegueixen fer sonar amb força la seva veu sovint imiten aspectes de la retòrica masculina.

"Fer que les dones fingessin que són homes pot ser un pedaç per salvar la situació, però no va al cor del problema", observa Mary Beard.

Catedràtica de clàssiques a la Universitat de Cambridge i divulgadora de l'antiguitat romana, Beard ha vingut a Barcelona per presentar a la Setmana del Llibre en Català *La veu i el poder de les dones* (Arcàdia). El volum, molt recomanable, recull dues conferències seves sobre l'exclusió femenina de l'esfera pública.

La sort de tenir la desgràcia d'haver sumat molts lectors

Per aquells capricis de l'atzar, la participació de Mary Beard a la Setmana del Llibre coincideix en el calendari amb la del novel·lista nord-americà Paul Auster. Tots dos agafaran el micròfon aquest dissabte 9 de setembre: al migdia ell, al vespre ella. Reconec que, en ser conscient de la coincidència, vaig alertar l'editora d'Arcàdia, Montse Ingla, des de la por –prou fonamentada, crec– que Auster eclipsés Beard en la repercussió mediàtica dels dos actes.

Diguem-ho tot: Paul Auster ha passat per la capital catalana i s'ha fet sentir, però també hem hagut de sentir que està sobrevalorat, que no n'hi ha per tant, que se'n parla massa i que la bona de veritat és la seva dona, Siri Hustvedt. Auster té la sort

de tenir la desgràcia d'haver triomfat, d'haver connectat amb el públic, i això és una cosa que rarament se't perdona, en el gremi editorial. Els mateixos que fa anys defensaven Paul Auster perquè només el coneixien ells van córrer a distanciar-se'n així que va esdevenir massa popular per seguir sent un nom de culte.

Una veu fresca, precisa i desacomplexada

També n'hi ha que opinen que la Setmana del Llibre hauria de centrar-se només en autors catalans, i aquí no hi cabrien ni Paul Auster ni Mary Beard. Però la presència d'escriptors estrangers es pot interpretar com un signe de normalitat i bona salut. I una cosa no treu l'altra: hi ha autors autòctons la mar de potents que potser no necessiten tanta sobreprotecció.

Per exemple, em sembla d'allò més interessant la veu –fresca, precisa, desacomplexada– de Maria Guasch (Begues, 1983), autora de la novel·la *Els fills de Llacuna Park*, publicada per L'Altra Editorial. T'hi trobes perles com aquesta: "Ningú no sap com pot sentir-se de mortificat algú que fa bona cara i somriu, i que retorna mansament al seu lloc de sempre i accepta que el posin d'exemple de persona discreta, treballadora i constant". ♦♦